

AMASYA GENELGESİ (22 Haziran 1919)

Bu genelge, M. Kemal Paşa tarafından hazırlanmış, arkadaşları; Ali Fuat (Cebeşoy), Refet (Beke), Rauf (Orbay), Adnan Adıvar, kabul etmişlerdir. Kazım Karabekir Paşa ise Erzurum'dan telgrafla onaylamıştır.

- AMASYA GENELGESİNİN ÖZELLİKLERİ ve ÖNEMİ -

- Milli mücadelede atılan ilk ^{önemli} adım, geniş anlamda ilk yazılı belgedir.
- Milli mücadelenin (Kurtuluş Savaşı'nın) gerekleri, amacı ve yöntemi belirtilmiştir.
- Bir ihtilal bildirisi niteliği taşır → (İst. hükümeti, ilk kez eleştiriyor.)
- Bu belge, milli mücadele düşüncesinin eyleme geçişi'dir.
- Mücadelenin, topyekün (tüm milletçe) bir mücadele olduğuna vurgu yapılmaktadır.
- 3. maddesinde; Türk milletine, ^{ancak kendi gücü ve kabiliyetiyle} ancak kendi gücü ve kabiliyetiyle kazanabileceğine yönelik bir uyarı niteliği taşır. → ^{üstü kapalı bir şekilde milli egemenlikte} üstü kapalı bir şekilde milli egemenlikte ^{gözetilmiştir.} gözetilmiştir.

NOT: Bu genelgenin yayımlanmasından sonra İst. hükümeti, M. Kemal'in İstanbul'a geri dönmelerini istedi. O günlerde M. Kemal, Erzurum'da gelmişti. İst. hükümeti, O'nun görevden alındığını (9. Ordu müfettişliği görevinden) açıklamadan, M. Kemal Paşa askerlik mesleğinden istifa etti. (7-8 Temmuz 1919'da)

ERZURUM KONGRESİ (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

Erzurum kongresine; Erzurum, Bitlis, Van, Sivas, Trabzon illerinden 54 delege katıldı (Elazığ, Mardin ve Diyarbakır delegelerini ise valileri göndermedi.) ^(İst. hük. tarafından gönderilen bu valiler)

KONGRESİNİN NİTELİĞİ: Toplanış şekli bakımından bölgesel amaç aldığı kararlar bakımından ulusal ^(millî) bir kongredir. ^(Kongre başkan M. Kemal tarafından seçildi.)

NOT: Bu kongre sırasında, M. Kemal'in askerlikten istifa etmesi re raporun, Kazım Karabekir'in "Emrinizdeyim Paşam" demesi; M. Kemal'in, milli mücadelenin tartışmasız lideri olduğunun göstergesidir. - Manda ve Hıma ve konusuna karşı çıkıldı. (İst.)

- İlk Temsil Heyeti Erzurum kongresinde oluşturuldu. ^(9 kişilik M. Kemal başkanlığındaki heyet)

YURDUN DİĞER YERLERİNDE TOPLANAN KONGRELER

- **BAKURKÖY KONGRESİ (26-31 Temmuz 1919):**
 - Batı cephesinin temelini atılır - Kuvayi milliyenin direnişi örgütler
 - Yöreseldir, ulusal egemenlikten bahsetmez (Saltanat ve hilafet-giler gözetilmiştir.) - Bölgesel bağımsızlığın korunmasında önemli oldu.

• ALAŞEHİR KONGRESİ (16-25 Ağustos 1919):

- Erzurum kong. kararlarını görüşmek - Ege'deki direnişi daha sist. hale getirmek için toplandı. - Yöresel bir kongredir.

× Bundan başka; Lüleburgaz, Afyon, Edirne, Nazilli ve Pozantı'da da yöresel kongreler oldu.

NİTELİKLERİ: Bu yerel kongreler, ulusal bağımsızlık bilinci ve mesisi bakımından önem taşımıştır. Ancak ulusal egemenlikten bahsetmez

— SİVAS KONGRESİ (4-11 Eylül 1919) —

<NİTELİĞİ: Toplanış şekli ve alınan kararlar bakımından tamamen ulusal (milli) bir kongre olmuştur.

<KONGREYLE İLGİLİ SORUNLAR:

- İst. hükümeti ve ittifaflar, kongreye engel olmak istediler. Bunun için M. Kemal hakkında, halkı yanıltmaya çalıştılar. (M. Kemal'in ittifafları ol. devleti Yunan sigalları onlarca devletçi mi bilecekler gibi verdiler)
- Elazığ valisi Ali Galip'e M. Kemal'i tutuklama emri verildi.
- Toplantı, balm Sivas Lisesi müdüri zor ikna edildi.
- İst. hükümetinden ettikleri bazı delegeler M. Kemal'in kongreye katılmayı istemedikleride seçildi. (oy çokluğu ile)
- Yine mandana himaye konusu gündeme getirildi. (Amerikan maddesi)

× KONGRENİN İÇERİĞİ:

- Erzurum kongresi kararları aynen alınarak, bölgesel olan kararları ise Sivas kongresinde ulusallaştırıldı.
- Temsil heyeti, 16 kişiye çıkarılarak yurdun temomunun kurtuluşu için tam yetki verildi. Bir hükümet gibi çalıştı.
- Bütün milli cemiyetler bir çatı altında toplandı. Adı: "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" oldu. Böylece milli mücadele tek bir merkezden yönetilecek, vatanın temomunun kurtuluşu sağlanacaktı.
- Sivas kongresi, toplanış şekliyle milli mücadeleyi tüm ulusal nâle etti ve milli egemenlik yolunda önemli adımlar atıldı. (Kongreye yurttan temsilcilerin katılmasıyla)

* NOT: Kongreden hemen sonra Temsil Heyeti, İstanbul hükümeti ile bağlarını kesti. Yani Anadolu'nun İstanbul ile resmî haberleşmesini kesti. ("İstanbul Anadolu'ya hakim değil, tabii olmamalıdır.") 12 Eylül 1919'da. (8 c'den)

Bu yaptırım sonucunda İst. hükümeti (Domat Ferit) istifa etti. Daha ilimli olan, Ali Rıza Paşa hükümeti kuruldu.

× SONUÇ: Bu durum Temsil Heyetinin siyasi bir başarısıdır.

* TRAKE-i MİLLİYE GAZETESİ: - Sivas kongresi kararlarının Türk milletine ve tüm yurda duyurulması - Halkın doğru bilgileri alarak milli bilincin uyandırılması için milli mücadelelerin yayın organı olarak kurulmuştur. (8 c'den)

AMASYA GÖRÜŞMELERİ (20-22 Ekim 1919)

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adeta bir Yasama gücü gibi, Temsil heyeti ise bu gücün aldığı kararları uygulayarak adeta bir yürütme gücü gibi ortaya çıkınca, İst. hükümeti ülkede iki başlı bir yönetim olmaması adına Temsil Heyeti ile görüşmeler başlatmıştır. (Ali Rıza Paşa hükümeti)

AMASYA GÖRÜŞMELERİNİN MADDELERİ

- Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı korunacaktır.
- Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin varlığı İst. hük. tarafından kabul edilecektir.
- Osmanlı Mebusan Meclisi, Anadolu'da, İst. hük. ile uygun göre.

ceği bir yerde toplanacak

- İttifaklar ile Osmanlı arasında barış anlaşması için toplanacak olan konferansa Temsil Heyetinin uygun gördüğü kişiler gidecektir.
- İst. hük. i, Temsil Heyetinin rızası olmadan barış görüşmelerine katılmayacak ve barış yapmayacaktır.

X ÖNEMLİ: İstanbul Hükümeti, Anadolu hareketini ve Temsil Heyetini kabul etmiştir. Buda önemli bir siyasi başarıdır.

NOT: Amasya görüşmelerinin, sadece, Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanması kararı kabul edildi. Diğerleri uygun görülmedi. Mebusan Meclisinin de İstanbul'da toplanması kabul edildi. (İst. hükümeti tarafından)

MECLİS-İ MEBUSANIN TOPLANMASI (12 Ocak 1920)

α TEMSİL HEYETİNİN ANKARA'YA GELİŞİ (27 Aralık 1919):

M. Kemal ve Temsil Heyeti Ankara'ya geldi. O tarihten itibaren Ankara milli mücadelenin merkezi oldu. Burada M. Kemal, Mebusan Meclisine katılacak delegelerle bir ön görüşme yapmıştır. *** Bu ön görüşmede:**

- Bu delegeler, M. Kemal'i giyaben meclis başkanı seçtirecekler. (meclis toplanırsa, başkanlık yetkisini kullanmak, başka yerde yerinden toplanma için)
- Erzurum - Sivas kongresinin kararlarını meclise kabul ettirip yasal-ılaştırılacaklar
- (Kongre kararlarını yasal hale getirip bir an önce uygulanmaya koymak için)
- Meclis-i Mebusan'da, "Müdafaa-i Hukuk Grubu" kurulacaklar.
- (Anadolu hareketinin müdafaa-i hukuk grubu adıyla varlığını ve etkisini arttırmak için)

* NİÇİN ANKARA? :

- Osmanlı Mebusan Meclisinin çalışmalarını daha yakından takip etmek
- Ankara, Anadolu'nun ortasında güvenli bir yerdedir.
- Ulaşım ve haberleşme imkânları elverişlidir.
- Batıda acılabilecek cephelere yakındır.

NOT: Temsil Heyetinin Ankara'ya geldiği tarihte İst. hükümeti, M. Kemal'i askerlikten çıkarılmadığını, kendisinin istifa ettiğini açıklaması: *** Ankara'yı bir güç olarak kabul ettiği anlamına gelir.**

— * Osmanlı Mebusan Meclisinin, Osmanlı başkenti olan İstanbul'un dışı da bir yerde toplanmasını padişah; Otoritesine aykırı bulduğunu bildirdi.

* Meclisi Mebusan'ın toplanması ulusal inadeye uygun koşulları alınması açısından önemlidir. ancak

* Fiklen işgal altında olan İstanbul'da toplanması milletvekillerinin güvenliği açısından tehlikeliydi.

* Sonuç: Meclisi Mebusan İstanbul'da toplanmıştır. (12 Ocak 1920)
• Bu toplantı, bu meclisin son toplantısıdır.

• M. Kemal, meclis-i Mebusan'a başkan seçilmedi. (Resat Hilmi Bey)
(Hükümetin saunkeleşmesi)

• Müdafaa-i Hukuk grubu adında değilde "Felah-ı Vatan" adında bir grup oluşturuldu → (delegele Müdafaa-i Hukuk adını kullanmaktan çekinmişlerdi.) → İst. hükümeti altında kaldıklarını gösteren

* (M. Kemal'in bu isteklerinin gerçekleşmesinin sebebi: milletvekillerinin İstanbul'da hükümetten etkilenmesi, saltanata ve hilafetle ilişkileridir.)

* M. Kemal'in isteklerinden sadece; Erzurum-Sivas kongre kararlarının Misak-ı Milli adı altında, mecliste kabul edilmesi gerçekleşmiştir.

MISAK-I MİLLİ (MİLLİ SINIKLAR - MİLLİ ANT)'NİN OSMANLI MEBUSAN MECLİSİNDE KABULÜ (28 Ocak 1920)

* M. Kemal tarafından hazırlanan ve Meclis-i Mebusan'da 28 Ocak 1920'de kabul edilen Misak-ı Milli (millî ant); İttifaklarla yapılacak barış görüşmelerinde, Türk milletinin kabul edebileceği şartları ve millî sınırları ortaya koyan bir belgedir.

* MISAK-I MİLLİ KARARLARI ile Bağımsızlığın ve egemenlik haklarının korunması / devletler arası eşitliğin sağlanması gibi barışçı bir adım yolu önerilmiştir.

MISAK-I MİLLİ'NİN NİTELİĞİ

1- Tam bağımsızlıktan 2- Vatanın bütünlüğünden 3- Millî sınırlardan 4- millî egemenlikten taviz verilmiyor 5- Azınlıklara geniş haklar tanınmasına ve 6- Kapitalistlere karşı gırtlıyor.

İSTANBUL'UN RESMEN İŞGALİ (16 Mart 1920)

İttifak devletleri; Misak-ı Milli kararlarının Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilmesine karşı çıktılar. Bu kararlara itiraz ederek, kararın iptalini istedikleri iptal edilmeyince, Mebusan Meclisini barışçı milletvekillerini tutuklayarak İstanbul'u resmen işgal ettiler. (16 Mart 1920)

* İstanbul'u resmen işgal ederek Türk halkını sindirmek ve kartutmak istemişlerdir. ancak

* Türk milleti, bağımsızlık ve kurtuluş yolunda daha da kamailanmış ve azimlenmiştir.

T.B.M.M. nin AĞILIŞI (23 Nisan 1920)

SEBEBİ: Son Osmanlı Mebusan Meclisinin, Misak-ı Milli'yi kabul etmesi üzerine ittifaklar 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal edip, Mebusan Meclisini basarak dağıttılar. Böylece, Türk milletini, haklarını savunacak bir kuruldan yoksun bırakmış oldular.

* İşte bu yüzden M. Kemal, milli mücadelede Türk halkına mal etme düşüncesi doğrultusunda TBMM. ni açmıştır.

* M. KEMAL'İN TBMM'ye VERİĞİ İLK ÖNERGESİ

- Hükümet kurmak zorunludur
- Geçici olarak bir hükümet başkanı veya padişah vekili atamak doğru değildir.
- TBMM'nin üstünde bir güç yoktur.
- TBMM, yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplar (kurvetler birliği)
- Meclis başkanı aynı zamanda hükümete başkanlık eder.
- Padişah ve Halifenin durumu Meclisin alacağı karara göre belirlenecektir.

* TBMM' NİN NİTELİKLERİ (ÖZELLİKLERİ)

- KURUCU MECLİSTİR: - Yeni bir devletin temellerini atmıştır.
- Düzenli orduyu kurmuştur.
- İstiklâl Marşını kabul etmiştir.
- İlk anayasayı kabul etmiştir.

• OLAGANÜSTÜ YETKİLERE SAHİPTİR: Yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kullanarak, aslında demokratik olmayan kurvetler birliği'ni benimsenmiştir. Bunun sebebi: Milli mücadele ve kurtuluş savaşları döneminde kararların acabuk alınıp, acabuk uygulanmasını sağlamaktır.

• MİLLET EGEMENLİĞİNE DAYALIDIR: (Türk tarihinde ilk kez)

• MİLLİ ve DEMOKRATİK BİR MECLİSTİR.

• MECLİS HÜKÜMETİ MODELİ BENİMSENMİŞTİR: Meclis başkanı, millet-vekillerinden bakanları seçer ve hükümeti bu şekilde kurardı.

• BİR PADİŞAH VEKİLİ ATANMAMIŞTIR.

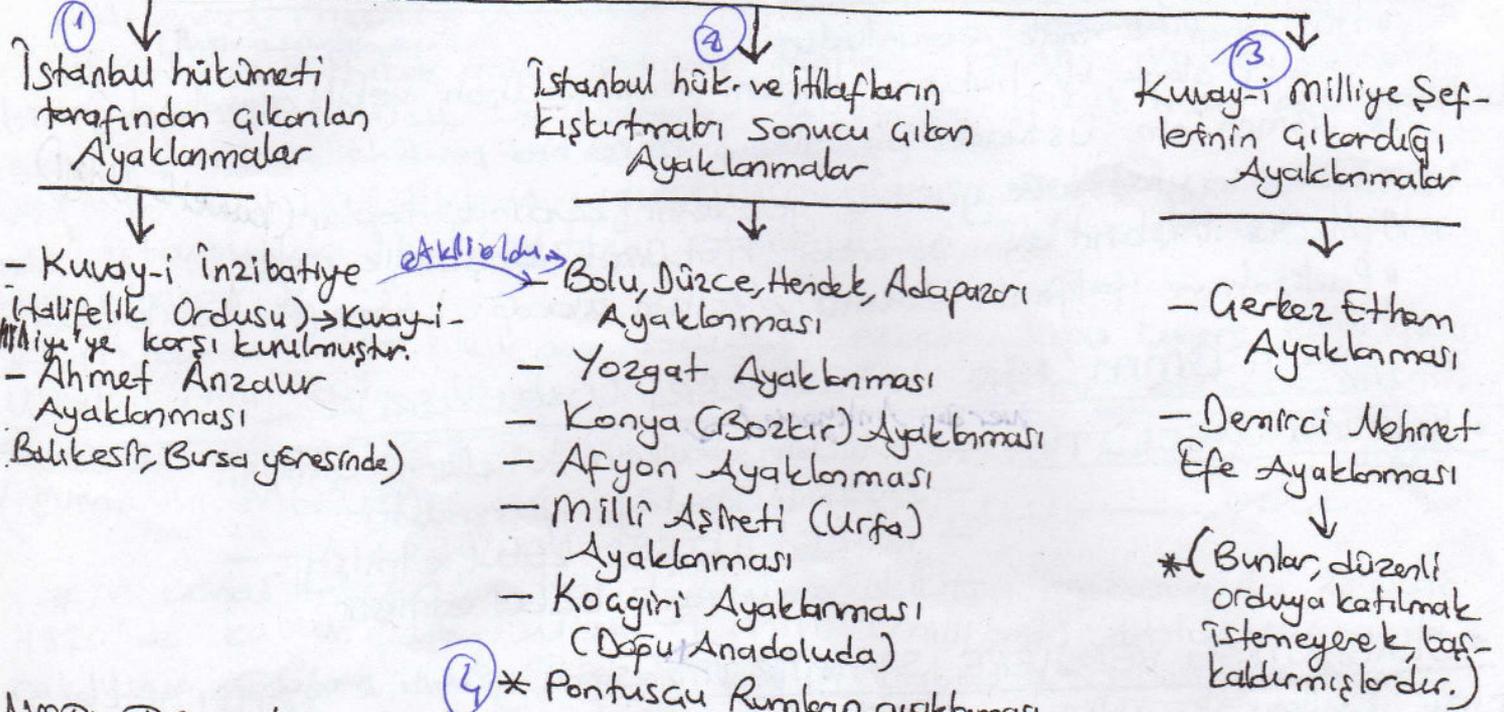
* TBMM'nin GÖREV SÜRESİ İÇİNDEKİ ÇALIŞMALARI ŞUNLARDIR:

- Ayaklanmaları bastırıp, Hiyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkardı.
- İstiklâl Mahkemelerini kurmuştur.
- Düzenli Orduyu kurmuştur.
- 1921 Anayasasını ilan etmiştir. (Tersilat-ı Esasiye)
- Kurtuluş savaşını yönetmiş ve bu sıradaki anlaşmaları yapmıştır. (Gömrü, Moskova, Türk-Afgan, Kars ve Ankara Antlaşmalarını)
- Başkomutanlık yasasını çıkarmıştır.

- Saltanatı kaldırmıştır. (Tek İnkılabı budur)
- İzmir İktisat Kongresini toplaymıştır.
- İsmet İnönü başkanlığında bir heyeti Lozan Barış Konferansına göndermiştir.
- Seçimlerin yapılmasına karar vermiştir. (TBMM acilenca Temsil Şeyhülislam görevi san, bunlar)

NOT: TBMM'nin de temelini; tam bağımsızlık, ulusal egemenlik ve vatanın bütünlüğünü septema ilkeleri yatmaktadır.

* TBMM'ye KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

NOT: TBMM'nin varlığına ve milli mücadeleye karşı, bunları yok etmek için çıkartılan bu isyanlar, 1920 yılı sonuna kadar TBMM'yi uproşturmuştur.

* BU AYAKLANMALARIN NİTELİKLERİ

- Ayaklanmaların adları veya çıkarttığı bölge adlarıyla anılırlar.
- Bunlar; küçük, dâhrik ve birbirinden kopuk hareket eden gruplardı.
- TBMM'yi yok etmek için ve kişisel menfaatleri dâhriklerinde isyonettiler.
- İst. hük. ve İttifaklar bu şahısları bir takım vaatlerle kandırarak kıstırtmışlardır.

* AYAKLANMALARIN SONUÇLARI

- Kurtuluş savaşının kazanılma süreci uzadı.
- Düzenli ordunun kurulması hızlandı.
- İttifaklar, Tsgal alanlarını genişlettiler.
- TBMM'nin gücü ve otoritesi arttı.
- Kurtuluş savaşında kullanılacak cephaneye azaldı.

NOT: İttifaklar ve İst. hükümeti TBMM acilenca, Milli mücadeleyi yok etmek için bu tip isyanları çıkartabilmek için, halkın din duygularını istismar ederek, Şeyhülislamdan bir fetva aldılar. Bu fetvaya göre; M. Kemal ve TBMM üyelerinin dinsizlik getireceklerini, vatan haini olduklarını bildirdiler. (fetvaları Anadolu'ya dağıttılar.)

* TBMM'İN İSYANLAR KARŞISINDA ALDIĞI TEBİRLER

- Hiyanet-i Vatanîye Konusu çıkarıldı (29 Nisan 1920)
- Bu konuyu uygulamak üzere İstiklâl Mahkemeleri kuruldu (11 Eylül 1920)
- 3- İstanbul fetvasını ağırlamak için, Ankara fetvası alındı (Ankara müf-tisânın başkanlığında 153 din görevlisinin katılımıyla) ^{Ankara müf-tisânı Mehmet Rıza Görelce}
- 4- İstanbul hükümeti ile her türlü haberleşme kesildi ve İstanbul hükümetinin yaptığı her türlü işlem yoksayıldı.

* SEVR BARİŞ ANTLAŞMASI (10 Ağustos 1920)

NOT: Ders kitabındaki sevr maddelerine ek olarak sınırın paylaşımı maddeleri şu şekildedir:

- YUNANISTAN: Batı Anadolu, Doğu Trakya ve Ege adaları verilmiş. Sınır Midye ve B. çekmece nehirlerinin batısına kadar.
- İTALYA: Güneybatı Anadolu; Antalya, Kenya, Burdur, Isparta hattı, Rodos ve oniki adalar.
- FRANSA: Mardin, Urfa, Mardin, Antep, Antakya, Suriye
- İNGİLTERE: Hicaz, Musul dahil Irak, Ordun, Filistin İngiliz mandasında kalacak.
- Doğu Anadolu'da Ermeni ve Kürt devletleri kurulacak.

* SEVR'İN ÖZELLİKLERİ VE ŞENEMİ:

- Osmanlı'nın imzaladığı son antlaşmadır
- İtilafler Osmanlı ülkesini paylaşmışlar, Türkleri bağımsız, egemen yasa hakları tanımamışlardır.
- Konu-i Esasiye göre Mebusan Meclisinin onayından geçmediği için hukuki bir geçerliliği yoktur. Bu yüzden "ölü dönmüş antlaşma" olarak nitelendirilir.
- Azınlıklara geniş haklar verirken, Türk halkının hakları kısıtlamıştır.
- Osmanlı savunma gücünden yoksun bırakılmıştır.
- Sevr, ulusal bağımsızlık ilkesine ters düşer.
- Ekonomik, siyasi ve askerî ambargo altına aldıkları Osmanlıyı her an yılmakta tehdit etmekteydiler. Bu yüzden ÖLÜM FERMANIDIR.

* TBMM ve TÜRK MİLLETİNİN SEVR'E TEPKİLERİ:

- TBMM, antlaşmayı imzalayanları vatan haini ilan etmiştir. (19 Ağustos 1920)
- TBMM, ist. hükümetinin yaptığı bu antlaşmayı kabul etmediğini açıkladı.
- Bu antlaşma, Türk halkının, vatanın ısgaline karşı mücadele azmini kamalamıştır.
- M. Kemal ve Türk milleti bu antlaşmanın yürürlüğe girmemesi için savaş kararını başlattılar.

SONUÇ: Türk milleti Kurtuluş Savaşını kazanarak Sevr Antlaşmasını geçersiz kılmayı başardı. Sevr yerine, Misak-ı Milli esaslarını ilkeliklerini devletinin bağımsızlığını tüm dünya tanımak zorunda kalacaktır.

* TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI DÖNEMİ

Kurtuluş savaşında 3 cephede savaşıldı:

Doğu Cephesi → Ermenilerle (Kazım Karabekir Ermenileri yendi)

Gümrü barış Antlaşması yapıldı (2/3 Aralık 1920) Buna göre:

- Doğu sınırı, Aras nehri - Gıbrır Gölü hattına kadar uzandı.
- Kars, Samsun, Iğdır, Gümrü Türk devletinde kalacak
- Ermenistan Sevr'i tanımayacak

ÖNEMİ:

- TBmm. nin ilk askeri ve ilk siyasî başarısıdır.
- TBmm. yi tanıyan ilk Ermeniler olmuştur
- Ermeniler, Sevr'in geçersiz olduğunu kabul ettiler.
- D. Anadolu topraklarındaki isteklerinden vazgeçtiler.
- Ankaa hükümetinin itibarı arttı.

α - Doğu cephesi kapandı, buradaki birlikler batı cephesine kaydırıldı

2 Güney Cephesi → Fransızlar + Ermeniler (Burada, düzenli bir ordu yoktur, halkın dayanışmasıyla oluşan mahalli direniş söz konusudur.)

- Diyarbakır, Mardin, Urfa ve Antep

Fransız işgal güçlerine karşı sınırlıydı, komdu. Sadece Antep, işgali 1 yıl geciktirebildi. Diğerleri Fransızların şehirlerinden atmayı başardılar.

3 Batı Cephesi → Yunanlılarla savaşıldı (Bu cephede TBmm'nin oluşturduğu düzenli ordu birliklerimiz savaşmıştır.)

Kurtuluş Savaşımızın en önemli cephesidir. En uzun ve kanlı savaş bu cephede yaşandı. Bunun sebebi; Yunanlıları İngilizlerin desteklemesi ve denizden de yardım görmeleridir. Bu cephede yaşanan savaşlar ve yapılan barış antlaşmaları:

1- I. İnönü Savaşı (6-10 Ocak 1921) → Türk Ordusu X Yunanlılar

Sebebi: • Yunanlılar, Eskişehir'i alarak Ankara'ya ulaşarak TBmm'yi ortadan kaldırıp Milli mücadeleyi yok ederek, Sevr'i Türk milletine zorla kabul ettirmek istiyorlardı.

• Yeni kurulan Düzenli ordumuzun güçlenmesine fırsat vermeden yok etmek istiyorlardı.

• Bu esnada Gökön Gökber Ethen işyerinde de faydalarmak istedikler.

SONUÇLARI: • Düzenli Ordunun ilk başarısıdır.

• TBmm. ye güven arttı

• İsmet Paşa General oldu

• 1921 Anayasasının kabulü hızlandı

• ~~İstiklal Marşı kabul edildi.~~

• Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalandı

• TBmm. Londra Konferansına davet edildi.

• İtilafçı arasıdaki görüş ayrılıkları arttı

→ LONDRA KONFERANSI (21 Şubat - 12 Mart 1921)

Diplomatik Sebepleri: • Sevr'i yeniden gözden geçirmek (görüş ayrılıkları artınca)

• Yunan Ordusuna, eksiklerini gidermek için zaman kazandırmak

• TBmm'nin savaş taraftarı olduğunu dünyaya göstermek

• İst. hük. ile Ank. hük. arasındaki görüş ayrılıklarından faydalanmak istedikler.

SONUÇLARI: - TBMM. hükümeti ilk kez uluslararası bir konferansa hukukta tanınmıştır. - TBMM. nm ~~nm~~ uluslararası siyasi bir başarıdır.

- Konferansa katılarak Türklerin barışçı olduğunu gösterdi
- İttifaklar masasındaki geniş ayrılıkları iyice süzgeçten geçirdi
- Yunan Ordusu, Saldırı için toparlanmaya zaman kazandı

α TÜRK-AFGAN DOSTLUK ANLAŞMASI (1 Mart 1921)

α MOSKOVA ANLAŞMASI (16 Mart 1921) → TBMM hük. X Sovyetler Birliği

Yapılış nedenleri: • Sovyetler gizli anlaşmaları açıkladınca Batılı ülkeler Ruslara cephe aldılar.

• İttifakın, Anadoluyu ele geçirmesi Sovyet Rusya'nda gü. neyini tehlikeye sokardı

• TBMM. hük. ise Misak-ı Milli'yi tanıtmak istiyor, Kafkas sınırının genişletilmesi ve milli mücadeleye destek (maddi, silah vs.) sağlanmasını istiyordu.

MADDELERİ: - İki tarafın tanımadığı uluslararası bir anlaşmayı diyecektir. tanıyacak.

Sayılabilecek - Osmanlı ile Sovyet Rusya'nın yaptığı anlaşmaları geçersiz sayacak

- Batum Gırcistan'a, Nahçıvan Azerbaycan'a verilmesini tanıyacak

ÖNEMİ: - İlk kez bir Avrupa devleti, Yeni Türk devletini ve Misak-ı Milli'yi resmen kabul etti.

- Daha sonra büyük ölçüde belirlendi.

α - "Batum" Misak-ı Milli'den verilen ilk taviz olmuştur.

2- I. İNÖNÜ SAVAŞI (23 Mart - 1 Nisan 1921) → TBMM Ordusu X Yunanlılar

Sebepleri: - Eskişehir, Ankara'ya ulaşır, meclisi basıp, Sivas'ı zorla kabul ettirmek

- I. İnönü'nün intikamını almak

- Ordumuzun toparlanmasına fırsat vermemek

- İttifakın Londra Konferansında, Yeni Türk devletini isteklerini kabul ettirememeleridir.

SONUÇLARI: - Halkın düzenli orduya ve TBMM. hük. olan güveni arttı

- İtalya ve Fransa bir takım işgal yerlerini boşaltmaya başladı

- İttifakın Yunanistan'a olan güveni azaldı.

- İngiliz SDM'gesi, Hintli müslümanlarda, İngiltere'ye sığınmaya başladılar.

İstiklal Meclisinin kabülü (12 Mart 1921) → I. İnönü'de başarı kabul edildi

3- KÜTAHYA - ESKİŞEHİR MUHAREBELERİ (10-24 Temmuz 1921)

Sebepleri: - Yunanlıların; Türk ordusunun henüz taarruz gücüne ulaşamadığını anlamaları ve İnönü Savaşlarının intikamını almak için güçlü bir ordu hazırlayarak harekete geçmeleridir.

- Yunanlılar, İngilizlerin gözündeki yerlerini yeniden sağlamlaştırmak istemeleri.

→ Türk Ordusu X Yunanlılar (-) (+)

Afyon, Kutahya, Eskişehir dışına isgaline uğradı

- İndü Savaşlarıyla oluşan iyimser hava kayboldu
- Yereliden komutanlar sarımsı kutubak madiste tartışma başladı. Meclisin Kayseri'ye taşınması bile gündeme geldi.
- TBMM. de M. Kemal'e karşı muhalefet arttı.

XX - 5 Ağustos 1921'de M. Kemal'e, 3 aylığına bir süreyle BASKOMUTANLIK YETKİSİ verildi. (TBMM. nin yetkilisi de kullanacaktı.)

NOT: M. Kemal Baskomutanlık yetkisini öncelikle, Sakarya Savaşı öncesinde Ordunun ihtiyaçlarının giderilebilmesi için, "TEKALIF-İ MİLLİYE" emirlerini çıkarmak için kullanmıştır.

TEKALIF-İ MİLLİYE EMİRLERİ (7-8 Ağustos 1921) → Ordunun ihtiyaçlarının Türk Milleti tarafından karşılanacağını bildiren emirlerdir.

4- SAKARYA MEYDAN SAVAŞI (23 Ağustos -13 Eylül 1921) → Türk Ordusu X Yunanlılar
Sebebi: Dipe savaşların sebepleriyle aynıdır. (+) (-)

SONUÇLARI: - TBMM. hükümetinin uluslararası alanda itibarı arttı.
- Türklerin II. Ulyana'dan sonra başlayan geri gelişini sona erdirdi.

X - TBMM. M. Kemal'e "Gazilik unvanı" ve "Mareşallik" rütbesini verdi. (19 Eylül 1921)

- İtalyanlar Anadolu'dan tamamen çekildi.
- Artık Türk Ordusu, taarruza, Yunanlılar ise savunmaya geçecek.
- Kafkas Cumhuriyetleri ile Kars Antlaşması yapıldı. (Ermeniler, Gürcüler ve Azerbaycan ile)
- Fransızlar ile Ankara Antlaşması yapıldı.

→ KARS ANTLAŞMASI (13 Ekim 1921) → Sovyet Rusya'ya bağlı, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan ile yapıldı.
ÖNEMİ: • Döşü sınırlarımız bugünkü şekline alarak, keskinlik kazandı.

• Moskova Antlaşmasının bir tekrarı ve onaylanması niteliğindedir.

→ ANKARA ANTLAŞMASI (20 Ekim 1921) → Fransızlarla yapıldı. Maddeleri:
• Taraflar arası savaş durumuna son verilecek.

• Hatay hariç güney sınırlarımız belirleniyor.
• Hatay Fransız yönetiminde bırakılacak, Hatay'da özel bir yönetim kurulacak ve burdaki Türklerle geniş haklar tanınacaktı.

ÖNEMİ: • Güney cephesi sona ererek savaş malzemeleri batıya kaydırıldı.

- Hatay hariç Suriye sınırı alınıldı.
- İlk defa bir İttifak devleti, Misak-ı Milli'yi tanıdı.
- İttifak devletleri arasındaki birlik parçalandı. (Ermeniler)

NOT: Savaş devam ederken, bu şekilde Ankara ve Kars Antlaşmaları imzalanması; kazanılan askeri başarıların, beraberinde

siyasi başarıları da getirdiğini gösterir.

NOT: 20 Temmuz 1922'de M. Kemal'in Baskomutanlık yetkisi, TBMM tarafından süresiz hale getirildi.

!!- Hatt-ı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır. O satıh birim yarımlardır. Vatanın her köşesini savunmak için her birimizle suların altına tek otların...

5- BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDANI MUHA-
REBESİ (26-30 Ağustos 1922) → Türk Ordusu X Yunanlılar

Sebebi: Türk ordusunun, artık Yunanlılara kesin darbeyi vurmak,
tamamen yurttan çıkıp atmak istemesidir.

ŞEKLİBİ: Bu kez Türk ordusu taarruza (Saldırıya) geçmiştir.
Yunanlılar savunma yapmışlardır.

SONUÇLARI: - Türk kentulus savaşı başarıyla sona ermiştir.
- Ege bögesi Yunan işgalinden kurtarılmıştır.
- İtilafler TBMM'ye atar kes teklifinde bulun-
muşlardır.
- Milli mücadelenin askerî safhası sona ermiş,
bundan sonra siyasî safhası başlamıştır.
- 31 Ağustos 1922'de Dumlupınar Savaşı son-
rası Feri Gökmen'e Maresallik rütbesi verildi.

NOT: 6 Eylül 1922'de Balıkesir kurtarıldı

9 Eylül 1922'de Türk Ordusu İzmir'e girdi.

18 Eylül 1922'de Batı Anadolu tamamen Yunan Ordusundan temizlendi.

2) M. Kemal bu savaşta "Ordular ile hedefimize Akademi'ler
ile" emri vermiştir. Yani bu emir, tüm batı Anado-
luya Yunanlılardan temizleneye yönelik bir emirdir.
Yunanlı'yı yurttan tamamen çıkarp atmak için.

(Saldırıya)

(Saldırıya)

1. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 2. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 3. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 4. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 5. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 6. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 7. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 8. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 9. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 10. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 11. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 12. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 13. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 14. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 15. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 16. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 17. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 18. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 19. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 20. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 21. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 22. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 23. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 24. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 25. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 26. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 27. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 28. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 29. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 30. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 31. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 32. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 33. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 34. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 35. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 36. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 37. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 38. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 39. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 40. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 41. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 42. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 43. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 44. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 45. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 46. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 47. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 48. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 49. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 50. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 51. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 52. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 53. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 54. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 55. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 56. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 57. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 58. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 59. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 60. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 61. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 62. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 63. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 64. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 65. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 66. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 67. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 68. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 69. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 70. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 71. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 72. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 73. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 74. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 75. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 76. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 77. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 78. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 79. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 80. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 81. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 82. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 83. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 84. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 85. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 86. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 87. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 88. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 89. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 90. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 91. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 92. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 93. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 94. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 95. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 96. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 97. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 98. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 99. Hafta - Maresallik rütbesi verildi. 100. Hafta - Maresallik rütbesi verildi.